

De ongenadige agressie van vrouwen

Blik naar binnen
Dominique
Haijtema

Al vijftien jaar breek ik mij het hoofd over het gebrek aan vrouwen in leidinggevende en vooral gezaghebbende posities. De afgelopen jaren passeerden diverse verklaringen de revue: een masculiene organisatiecultuur, gebrek aan ambitie, weinig mogelijkheden om werk en privé goed te combineren. Afgelopen week mocht ik mijn persoonlijke mening over dit onderwerp venti-

leren tijdens een bijeenkomst over vrouwelijk leiderschap in Amsterdam.

Ik werd er niet vrolijk van. De zaal ook niet. Mijn mening is dat vrouwen zelf hun grootste vijand zijn. Zij oordelen niet alleen hard over zichzelf omdat zij de perfecte partner, collega, moeder en vriendin willen zijn, maar ook over anderen. Werkende moeders krijgen schuldgevoelens aangeprent en vrouwen die thuisblijven zorgen weer voor kapitaalvernietiging.

Vrouwen zijn dus zelden solidair en vallen elkaar zelfs af waar het maar mogelijk is. De nieuwe vrouwenglossy Jackie Business had een lijst van de 25 machtigste vrouwen in Nederland samengesteld. Wat bleek? Sommige vrouwen als Agnes Jongerius haalden de lijst niet omdat zij niet vrouwelijk — lees knap — genoeg waren. Tja, je hebt geen mannelijke onderdrukkers nodig als je de eigen seksegenoten zo seksistisch benadert.

Ik kan me nog goed herinneren dat ik twee jaar geleden moderator was tijdens een collegereeks over vrouwen en leiderschap op Nyenrode. De vrouwelijke spreker hield een lezing over de balans tussen werk en privé. Dat onderwerp interesseerde een aantal vrouwelijke leidinggevenenden niet. Zij begonnen ongegeneerd met elkaar te praten tijdens de lezing, ergerden zich groen en geel aan de spreker en lieten dat blijken. Andere deelnemers vonden het onderwerp wel belangrijk en er dreigde een verhitte en weinig zinvolle welles-nietesdiscussie te ontstaan.

Ik vroeg de spreker tijdens een oefening om haar lezing voortijdig af te kappen omdat de agres-

Zoals het een oplossingsgerichte man betaamt, stelde hij voor om een Snickers te eten

sie in de zaal steeds heftiger werd. Zij was geëmotioneerd, de zaal boos en ik wist niet wat ik moest doen. Ik ben tenslotte geen trainer. Een vroegtijdige pauze leek me een goed idee. Terwijl ik de spreker probeerde te kalmeren, kwamen twee deelnemsters op ons af om nog even feedback te geven wat er niet goed was aan haar presentatie. 'Dit lijkt me geen goed moment voor feedback', kapte ik het gesprek af. Vervolgens werd de mannelijke organisator van de collegereeks op het matje geroepen door een van de deelnemsters. 'Ik heb een energielek', zei zij verongelijkt. Zoals het een oplossingsgerichte man betaamt, stelde hij voor om een Snickers te eten.

In de pauze werd ik zo kwaad dat ik het nodig vond om het tweede gedeelte te beginnen met een speech waarbij ik de vrouwen vertelde dat zij duizenden euro's betaalden om erachter te komen waarom er zo weinig vrouwen aan

de top waren. Nou, dat geld konden zij besparen. Ik had het antwoord: zij gedroegen zich onprofessioneel, leverden persoonlijke in plaats van inhoudelijke kritiek en waren weinig solidair. Gek genoeg viel mijn betoog niet in goede aarde. Het was mijn beurt om door de zaal aangevallen te worden.

Mannen en vrouwen zijn niet gelijk, maar wel gelijkwaardig. Zowel in goede als in slechte zin. Waar mannen meestal openlijk agressief zijn, is de agressie van vrouwen subtieler en venijniger. Zolang vrouwen geen verantwoordelijkheid wensen te nemen voor hun echte gevoelens en elkaar blijven afvallen, is elke poging om meer vrouwen aan de top te krijgen gedoemd om te mislukken.

Blik naar binnen is een rubriek over psychologie op het werk. Eerdere afleveringen staan op www.fd.nl en in het boek 'Psychologie op de werkvloer'.

